

Voordracht NJV Publicatieprijs door prof.dr.mr. T.F.E. Tjong Tjin Tai

De jury stond dit jaar voor een lastige taak, vanwege de zeer uiteenlopende aard van de artikelen. Het aantal artikelen was niet het probleem: we zouden graag nog meer voordrachten zien. Diverse tijdschriftredacties en faculteiten zijn alert, maar we zouden de volgende keer graag zien dat er in de volle breedte wordt getracht om in aanmerking komende publicaties voor te dragen. Overigens signaleert de jury ook ambtshalve publicaties.

Een beletsel is misschien dat het niet voor iedereen duidelijk is waar de prijs voor bedoeld is. Gaat het om de emeritus die de gehele ervaring van een werkzaam leven in een *magnum opus* samenbalt? Of gaat het om een uitmuntende publicatie van een onderzoeker die zijn of haar eerste stappen in de wetenschap zet? Uit de voordrachten blijkt dat de laatste opvatting prevaleert, en de jury kan zich daar in vinden.

Voor de annotatieprijs geldt dezelfde onduidelijkheid. Omdat er slechts twee voordrachten waren achtte de jury het niet verantwoord hiervoor tot een nominatie te komen.

Wat de publicatieprijs betreft heeft de jury de moeilijkheid van de keuze ontweken door drie publicaties aan te wijzen met verschillende aanprijzingen.

Allereerst hebben we besloten dat een aanmoediging toekomt aan het artikel van Lianne Wijntjens, 'Excuses en aansprakelijkheid: In hoeverre en op welke wijze beïnvloeden excuses het oordeel van de rechter?', WPNR 7092 (2016). Dit artikel gaat over de wijze waarop excuses al dan niet prejudiciëren op het rechterlijk oordeel. Het berust op grondig onderzoek van psychologische literatuur en andere rechtsstelsels, en bespreekt in het licht hiervan twee tegenstrijdige Nederlandse uitspraken. Daarmee laat zij zien dat deze kwestie inderdaad van belang is voor de rechtspraak, en geeft tegelijk een kader aan voor de beoordeling hiervan.

Verder heeft de jury voorgesteld een eervolle vermelding toe te kennen aan Jouke T. Tegelaar voor haar artikel 'Immune voor de Unie? (Semi-)immunititeit van nationale financiële toezichthouders onder nieuw recht', *Ars Aequi* oktober 2016, p. 705-715. Dit artikel behandelt de bekende kwestie van de immuniteit van financiële toezichthouders, maar doet dit vanuit een nieuw perspectief door ontwikkelingen uit het publiekrecht hierbij te betrekken, in het bijzonder de staatsaansprakelijkheid in verband met toezichtsverplichtingen op grond van de MiFiD-Richtlijn. Dit leidt tot andere conclusies. De precieze argumentatie is te complex om hier te behandelen: daarvoor moedig ik u graag aan het stuk zelf te lezen.

Dan tot slot de winnende publicatie. Het onderwerp daarvan kan worden geschetst met de tekst: "En zo wie u zal dwingen een mijl te gaan, gaat met hem twee mijlen". Aldus luidt Matthëus 5:41 in de Statenvertaling. De tekst verwijst naar de bevoegdheid van Romeinen om de joden te verplichten om als gids of drager te dienen. De betekenis zou zijn dat als je verplicht bent iets te doen, je laat zien dat je toch vrij bent door meer te doen dan waar je toe verplicht bent. 'Go the extra mile' zeggen ze in het Engels.

Het artikel dat de NJV Publicatieprijs dit jaar heeft gewonnen gaat die extra mijl. Het betreft het artikel 'De betekenis van de redelijkheid en billijkheid voor de bescherming van grondrechten', geschreven door Ruben de Graaff, en gepubliceerd in *RM Themis* 2016/4, p. 202-213. Het artikel was voorgedragen door de Universiteit Leiden. Het begint als een heldere uiteenzetting, steunend op eerdere literatuur, over de wijze waarop het EVRM het nationale recht bepaalt en in het bijzonder kan verplichten tot afwijking van wettelijke regels. Tot zover is het een standaard mensenrechtelijk c.q. staatsrechtelijk betoog. Maar daarna neemt het een draai en gaat het verder. De auteur laat aan de hand van diverse welgekozen privaatrechtelijke arresten zien dat de Hoge Raad ook vaak verder gaat dan de bescherming die het EVRM eist, gewoon op basis van onze doorgewone redelijkheid en billijkheid, om waar passend wettelijke regels buiten toepassing te laten. De Hoge Raad is weliswaar gedwongen de Straatsburgse lijn te volgen, maar neemt zelfstandig extra stappen.

Dit is een spannende invalshoek. De mogelijkheid om wetgeving buiten toepassing te laten via de redelijkheid en billijkheid is weliswaar eerder beschreven, maar niet zo duidelijk in verband met de

EVRM-rechtspraak. Dat maakt het artikel prikkelend en interessant. De voorbeelden zijn goed gekozen en overtuigend uitgewerkt.

Bijzonder is ook dat twee verschillende deelgebieden van het recht indringend zijn uitgewerkt. Meestal ligt het zwaartepunt bij één deelgebied en komen concurrerende deelgebieden er bekaaid af. De publicatie is een fraai voorbeeld van juridisch multidisciplinair, methodologisch verantwoord doctrinair onderzoek. Het berust op uitvoerig bronnenonderzoek van zowel oude als recente rechtspraak en literatuur en geeft een goede beschrijving van de stand van zaken. Wel maakt deze beschrijving nieuwsgierig naar wat volgens de auteur de gevolgen en toekomstige ontwikkelingen zouden moeten zijn. Dat is de volgende stap, waar we in spanning naar uitzien.

De jury is verheugd te zien dat er ook nu weer verschillende uitstekende publicaties zijn, die niet alleen verschillende andere gebieden betrekken bij het hoofdonderwerp, maar vooral ook berusten op degelijk doctrinair onderzoek. Hoewel de juryleden zeer verschillende achtergronden hebben waren we het volledig eens over wat goed doctrinair onderzoek inhield. Het doet genoeg om te zien dat deze jonge wetenschappers, die nog maar pas zijn begonnen aan hun wetenschappelijke carrière, nu al publicaties van deze kwaliteit kunnen afleveren. Maar neemt u dit niet van mij aan: leest u vooral zelf!